

Values in the Türkiye Century Education Model: An Analysis of the 1st and 4th Grade Music Curriculum

Mustafa EREN

Bursa Uludağ University, Graduate School of Educational Sciences, Department of Fine Arts Education, Music Education Program

ABSTRACT

This study aims to examine how values are structured within learning-teaching practices in the 1st- and 4th-grade music curricula developed within the framework of the Türkiye Yüzyılı Maarif Model (TYMM), as well as how this structuring transforms across grade levels. Adopting a mixed-methods research approach, the study was conducted through document analysis within the scope of descriptive and comparative curriculum analysis. The data sources consisted of the 1st- and 4th-grade music curricula published by the Ministry of National Education (MoNE). The data were analyzed using content analysis, and the qualitative findings were supported by frequency and percentage distributions. The findings indicate that at the 1st-grade level, values are addressed primarily through implicit, intuitive, and experience-based musical experiences, whereas at the 4th-grade level, values are structured in an explicit, thematic, and culturally contextualized manner. An examination of the themes reveals that the Music Language theme includes values related to self-regulation and responsibility, while the Music Culture theme encompasses values such as cultural sensitivity, aesthetics, and social belonging. Overall, the results demonstrate that the music curricula present values education through a holistic curricular logic that deepens across grade levels and aims at internalization.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 24.12.2025

Received in revised form: 31.12.2025

Accepted: 19.01.2026

Available online: 25.03.2026

Article Type: Research Article

Keywords: Türkiye Century Education Model, music education, values education, curriculum, primary education.

© 2026 JMSE. All rights reserved

1. Introduction

Education is widely recognized as a multidimensional process that extends beyond the transmission of academic knowledge to include the development of social behaviors, moral orientations, and shared values. Within this framework, primary education plays a decisive role, as it constitutes the stage at which individuals' cognitive, emotional, social, and moral foundations are established. Contemporary educational paradigms emphasize that programs focusing solely on cognitive outcomes are insufficient; instead, curricula are expected to support holistic development through the systematic integration of values education. Accordingly, the examination of how values are embedded, structured, and progressively developed within curricula has gained increasing importance.

Values education is generally defined as a process through which individuals internalize socially accepted moral principles and translate them into consistent behaviors. In primary education, values are most effectively acquired not through direct instruction, but through lived experiences, social interaction, and implicit learning processes. Arts-based disciplines, particularly music education, offer

¹ Mustafa EREN, Bursa Uludağ University, Graduate School of Educational Sciences, Department of Fine Arts Education, Music Education Program
05364572396
812441002@ogr.uludag.edu.tr

rich experiential contexts in which such learning can occur. Music education supports aesthetic awareness and musical skills while also fostering emotional expression, cooperation, responsibility, and cultural belonging, making it a powerful medium for values education.

2. Purpose of the Study

The purpose of this study is to examine how values are structured through musical experiences in the 1st- and 4th-grade music curricula developed within the framework of the Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM). Specifically, the study aims to analyze how values are embedded in themes, learning outcomes, process components, and teaching-learning practices, and how this structuring transforms as grade level progresses. By comparing the beginning and upper levels of primary education, the study seeks to reveal the vertical coherence and developmental logic of values education within the music curriculum.

3. Methodology

This study adopts a qualitative research approach based on descriptive and comparative curriculum analysis through document analysis. The data sources consist of the official 1st-grade and 4th-grade music curricula published by the Ministry of National Education within the TYMM framework. An extreme case comparison strategy was employed, focusing on the initial and upper primary levels to highlight qualitative pedagogical transformations rather than incremental changes. Data were analyzed using content analysis, involving the identification, coding, and categorization of values in relation to musical experiences such as listening, singing, bodily movement, instrument use, and group activities. To support qualitative findings, basic quantitative data, including frequencies and percentages, were also utilized.

Findings

The findings reveal a clear developmental transformation in the structuring of values across grade levels. In the 1st-grade music curriculum, values are predominantly conveyed implicitly through experiential and behavior-oriented musical activities. Learning experiences such as rule-based listening, group singing, rhythmic movement, and collective music-making support values including respect, focus, friendship, love, cooperation, and healthy living. At this level, values are not explicitly articulated as instructional goals but are embedded naturally within musical experiences aligned with students' developmental characteristics.

In contrast, the 4th-grade music curriculum reflects a more explicit, thematic, and culturally grounded approach to values education. Values are more clearly articulated and linked to conscious meaning-making processes. Musical activities increasingly involve analysis, comparison, interpretation, and performance, supporting values such as responsibility, diligence, cultural sensitivity, aesthetic awareness, and patriotism. The increased emphasis on group work, repertoire-based activities, instrument use, and culturally representative content indicates a shift toward more complex social interactions and reflective learning experiences.

Across both grade levels, the themes of *Music Language* and *Music Culture* serve complementary functions. While the *Music Language* theme primarily supports individual-oriented values such as self-regulation and responsibility, the *Music Culture* theme emphasizes social, cultural, and aesthetic values, highlighting the multidimensional role of music education in values development.

Discussion and Conclusion

The results demonstrate that the TYMM-based music curriculum adopts a layered and developmentally responsive approach to values education. Rather than following a linear progression, values education evolves from implicit, experiential learning in early grades to explicit, reflective, and culturally contextualized learning in upper grades. This transformation reflects students' cognitive and social development and underscores the pedagogical potential of music education as a medium for values

education. The study contributes to the literature by offering a curriculum-based analysis of the relationship between music education and values education and provides insights for curriculum developers, educators, and researchers aiming to strengthen the integration of values within arts education.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde Değerler: 1. ve 4. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi

Mustafa EREN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı

ÖZ

Bu çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) çerçevesinde hazırlanan 1. ve 4. sınıf müzik dersi öğretim programlarında değerlerin öğrenme öğretme uygulamalarında yapılandırılma biçimi ve sınıf düzeylerine göre bu yapılandırmanın dönüşümünün incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, karma araştırma yaklaşımı benimsenerek betimsel ve karşılaştırmalı program analizi kapsamında doküman incelemesine dayalı olarak yürütülmüştür. Veri kaynağını Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan 1. ve 4. sınıf müzik dersi öğretim programları oluşturmuştur. Veriler, içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiş; elde edilen nitel bulgular frekans ve yüzde dağılımlarıyla desteklenmiştir. Bulgular, 1. sınıf düzeyinde değerlerin daha çok örtük, sezgisel ve deneyim temelli müziksel yaşantılar yoluyla ele alındığını; 4. sınıf düzeyinde ise değerlerin açık, tematik ve kültürel bağlam içinde yapılandırıldığını göstermektedir. Temalar değerlendirildiğinde Müzik Dili temasında bireysel düzenleme ve sorumluluk değerlerine, Müzik Kültürü temasında da kültürel duyarlılık, estetik ve toplumsal aidiyet değerlerine yer verildiği belirlenmiştir. Sonuç olarak, müzik dersi öğretim programlarının değerler eğitimi sınıf düzeyi ile derinleştiğini ve içselleştirmeyi hedefleyen bütüncül bir program mantığıyla sunulduğu görülmüştür.

MAKALE BİLGİ

Makale Tarihi:

Alındı: 24.12.2025

Düzeltilmiş hali alındı: 31.01.2026

Kabul edildi: 19.01.2026

Çevrimiçi yayımlandı: 25.03.2026

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, müzik eğitimi, değerler eğitimi, öğretim programı, temel eğitim.

© 2026 JMSE. Tüm hakları saklıdır

1. Giriş

Bilgi, beceri ve sosyal davranışların kazandırılmasını bir sistem içinde düzenleyen eğitim, çok boyutlu bir süreç olarak kabul edilmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024a, pp. 1-3). Çocukların bilişsel, duyuşsal, sosyal ve ahlaki gelişiminin temellerinin atıldığı bir eğitim kademesi olan temel eğitim kademesi, yaşam boyu öğrenme sürecini belirleyici bir şekilde etkileyen ve devlet politikalarıyla kişisel refah ve ulusal kalkınma açısından da zorunlu tutulan bir eğitim basamağıdır (Boissiere, 2004; MEB, 2014, pp. 1-10; Sönmez, 2020). Okul öncesi dönemden sonra yer alan bu eğitim basamağı, yalnızca akademik bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir süreç olarak görülmemelidir. Aynı zamanda bireyin toplumsal yaşamda rehber edineceği değerlerin, tutumların ve davranış örüntülerinin şekillendirildiği kritik bir evre olarak insan yaşamında önemli bir konumdadır (Chalkiadaki, 2018; United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2015; Tulunay Ateş, 2017). Alanyazın incelendiğinde temel eğitim kademesinin bireyin kişilik gelişiminin oluşturulmasında ve toplumsal uyum bilincinin geliştirilmesinde belirleyici bir role sahip olduğu sıklıkla vurgulanmaktadır (Akbay, 2024; Aslan, 2001; Dewey, 1938). Eğitim programları hazırlanırken ve uygulanırken yalnızca bilişsel kazanımların temel alındığı bir anlayış yetersiz kalmakta, bu durum öğrencilerin değer yönelimlerini destekleyen içerik ve uygulamalara sistematik biçimde yer verilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ortaya çıkan bu gereklilik, değerler eğitiminin eğitim süreçleri içindeki konumunun açıklığa kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır.

Değerler eğitimi, bireylerin toplum tarafından kabul görmüş temel ahlaki ayrımları ayırt etmesini, içselleştirmesini ve bu doğrultuda tutarlı davranışlar geliştirmesini amaçlayan bir eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Halstead & Taylor, 2000; Timur et al., 2023). Bireyin karar alma süreçlerini ve toplumsal ilişkilerini yönlendiren temel referanslar olarak kabul gören değerlerin, toplumsal bütünlüğün ve kültürel sürekliliğin sağlanmasında önemli bir işleve sahip olduğu düşünülmektedir

(Eren & Eren, 2025; Schwartz, 1992). Değerlerin kazandırılmasına yönelik tartışmalar, özellikle temel eğitim döneminde bu sürecin doğasına odaklanmaktadır. Bu dönemde değerler çoğunlukla doğrudan öğretim yoluyla değil, yaşantılar, sosyal etkileşimler ve örtük öğrenme süreçleri aracılığıyla yapılandırılmaktadır (Karçığa & Kazkodu, 2016). Bu yapılandırma irdelendiğinde, değerler eğitiminin öğretim ortamları ve öğrenme yaşantılarının ayrılmaz bir parçası konumuna getirilmesi temel bir zorunluluk olarak karşımıza çıkarmaktadır (Göçer & Kaya, 2023). Özellikle ilkokul düzeyinde değerler eğitiminin, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun biçimde tasarlanmış deneyim temelli öğrenme ortamlarıyla desteklenmesi önem kazanmaktadır (Bardakçı & Mart, 2023; Meydan, 2014). Deneyim temelli öğrenme yaklaşımlarının öne çıkması, sanat temelli disiplinlerin değer eğitimindeki rolünün yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Sanat eğitimi ve özellikle müzik eğitiminin, değerlerin yukarıda belirtilen yaşantılar açısından önemli bir potansiyel taşıdığı düşünülmektedir (Toomey, 2010). Bu açıdan bakıldığında müzik eğitimi, bireyin estetik duyarlılığını geliştirmeyi, müziksel algı ve ifade becerilerini desteklemeyi amaçlayan bir alan olmakla birlikte; aynı zamanda bireyin duygusal, sosyal ve kültürel gelişimine de katkı sağlamaktadır (Elliott, 1995; Uçan, 2005, p. 25). Çocukların kişisel ve sosyal temellerinin atıldığı temel eğitim kademesinde verilen müzik dersleri, öğrencilerin birlikte üretme, dinleme, paylaşma ve uyum sağlama gibi sosyal becerileri, doğal bir öğrenme ortamı içinde deneyimleyebildikleri derslerden biri olarak görülmektedir (Hallam, 2010). Bu yönüyle okullarda verilen müzik eğitiminin, değerler eğitiminin doğasıyla örtüşen bir öğrenme alanı sunabileceği düşünülmektedir.

Alanyazında yapılan araştırmalar incelendiğinde, müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerine ve değer kazanımına olumlu etkileri olduğuna yönelik sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Hallam (2010) çalışmasında, müzik etkinliklerinin öğrencilerin öz düzenleme, disiplin, sorumluluk ve iş birliği becerilerine olumlu katkılar sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Abril (2013) genel müzik sınıflarının kültürel duyarlığa hitap edecek biçime getirmeyi amaçladığı çalışmasında müzik eğitiminin kültürel farkındalık ve toplumsal aidiyet duygusunun gelişiminde önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. Elliott (1995) çalışmasında, müzik eğitiminin yalnızca estetik bir deneyim olarak değil, bireyin müziksel eylem yoluyla anlam, değer ve kimlik geliştirdiği bütüncül bir öğrenme süreci olarak ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda da müzik öğretiminin etik, kültürel ve toplumsal boyutları içeren eylem temelli (praxis) temelli bir yapı üzerine kurulması gerektiği belirtmiştir.

Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde de müzik eğitiminin ve dolayısıyla da müzik dersinin öğrencilere değerlerin kazandırılması açısından önemli görevler üstlendiği görülmektedir. Yükrük & Akarsu (2015) çalışmasında, ilkokul müzik derslerinde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin paylaşma, saygı ve sorumluluk değerlerini geliştirmede etkili olduğunu ortaya koymuştur. Kara & Emirhan (2020), ilkokul 1-4. sınıf müzik dersi kitaplarında yer alan çocuk şarkılarını değerler eğitimi açısından incelemiştir; şarkı sözlerindeki değerleri belirleyerek bu değerleri sınıflandırmıştır. Araştırma bulguları, söz konusu şarkıların çocuklara değer aktarımı açısından zengin içerikler sunduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Burak & Çelik (2017) 2016–2017 eğitim öğretim yılında kullanılan 1–4. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarındaki etkinliklerin ritimsel etkinlikler bağlamında incelenmesini amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, 1–4. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan ritimsel etkinliklerin sınıf düzeylerine göre dengeli ve aşamalı bir yapı göstermediği, etkinliklerin çoğunlukla temel ve tekrar edici nitelikte olduğu belirlenmiştir. Irmak ve Karaelma (2025), Türkiye ile Almanya’nın (Bavyera) ilkokul müzik derslerini değerler eğitimi açısından karşılaştırmıştır. Çalışmada, Türkiye’deki İlkokul Müzik Dersi Öğretim Programı’nda yer alan 10 değerden 6’sının ve Almanya’nın Grundschule Musik Lehrplanı’nda yer alan 14 değerden 7’sinin ders kitaplarındaki şarkılar aracılığıyla ele alındığı belirlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, Türkiye’de öğretim programında yer alan değerlerin ders kitaplarındaki şarkılarda daha yoğun biçimde yer aldığı saptanmıştır. Son yıllarda yayımlanan çalışmalar, değerler eğitiminin müzik öğretiminde yalnızca genel müziksel etkinlikler yoluyla değil, özgün içerikli ve amaca yönelik olarak tasarlanmış materyaller aracılığıyla da desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dinledikleri şarkıların

sözlerini değerler eğitimi açısından incelediği çalışmasında Karagözoğlu (2020), incelediği on dokuz şarkıdan yalnızca dört şarkının kök değerlerle ilişkilendirilebileceğini belirlemiştir. Ayrıca Çelik, (2024), değerler eğitimine odaklanan lisansüstü tezlerin yıllar içindeki dağılımını incelediği araştırmasında, Türkiye’de bu alana yönelik akademik ilginin giderek arttığını ve araştırma potansiyelinin güçlendiğini vurgulamıştır. Turhal & Varış’ın (2022) yaptığı bibliyometrik analiz çalışmasında da Türkiye’de müzik ve değerler eğitimi alanında çalışmaların sayısında niceliksel ve niteliksel artış olduğu, bu alana yönelik ilginin giderek yükseldiği ortaya konulmuştur.

Çalışmalar göz önüne alındığında, müzik eğitiminin değerler eğitimi açısından güçlü bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, öğretim programlarında mevcut potansiyelin hangi yapısal unsurlar aracılığıyla ve ne ölçüde hayata geçirildiği sorusu önemini korumaktadır. Bu sorular, değerlerin öğretim programlarında nasıl yapılandırıldığına program temelli olarak incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Bu gereklilik doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığı, Nisan 2024 itibarıyla Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) adı altında okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim öğretim programlarını güncellemiştir. Süreçte öncelikle taslak programlar kamuoyuna sunulmuş ve geri dönütler alınmıştır. Dönütler sonrası Mayıs 2024’te programlar onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu model, öğrencilerin temel becerileri kazanmasını hedefleyen özgün ve öğrenci odaklı bir bütüncül eğitim anlayışını benimsemektedir (Karataş, 2024). TYMM’de öğrencilerin bireysel potansiyellerini en üst düzeyde kullanabilmelerini sağlamak, problem çözme becerilerini geliştirmek ve teknolojiyi eğitim sürecine entegre etmek suretiyle yalnızca akademik başarıyı değil, aynı zamanda çok yönlü gelişim de hedeflenmektedir (Ülçay, 2024). Özellikle değerlerin, TYMM program temalarında yer alan öğrenme çıktıları, süreç bileşenleri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, okuryazarlık becerileri ve öğrenme-öğretme uygulamaları kapsamında nasıl ele alındığı; bu yapının sınıf düzeyi ilerledikçe nasıl bir dönüşüm ve derinleşme gösterdiği, program temelli incelemelerle ortaya konulması gereken önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. TYMM, değerler eğitimi öğretim programlarının merkezine alan bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yaklaşımın müzik dersi öğretim programlarında sınıf düzeyleri arasında nasıl yapılandırıldığı ve süreklilik gösterip göstermediği, ayrıntılı analizleri gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, TYMM çerçevesinde hazırlanmış 1. ve 4. sınıf müzik dersi öğretim programlarında bulunan değerlerin, müziksel yaşantılar aracılığıyla nasıl yapılandırıldığını ve sınıf düzeyi ilerledikçe bu yapılandırmanın nasıl dönüştüğünü incelemektir. Araştırma, değerlerin temalar, öğrenme çıktıları, süreç bileşenleri ve öğrenme öğretme uygulamaları bağlamında ele alınmasını hedeflemektedir. Çalışma, müzik dersi öğretim programının değerler eğitimi açısından taşıdığı potansiyeli ve programın dikey gelişim mantığını ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca araştırma, müzik eğitimi ile değerler eğitimi arasındaki ilişkiyi program incelemesi temelinde ele alarak alan yazına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problemi şu şekilde belirlenmiştir;

TYMM doğrultusunda hazırlanan ilkökul müzik dersi öğretim programlarında değerler, ilkökulun başlangıç düzeyini temsil eden 1. sınıf ile üst sınıf düzeyini temsil eden 4. sınıf bağlamında müziksel yaşantılar aracılığıyla nasıl yapılandırılmakta ve bu iki sınıf düzeyi arasında söz konusu yapılandırma hangi yönlerden farklılaşmaktadır? Bu problem çerçevesinde şu alt problemlere de yanıt aranmıştır;

1.1. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Müzik dersi öğretim programında yer alan *Müzik Dili* ve *Müzik Kültürü* temalarının, değer kazandırma sürecindeki işlevleri nelerdir?
2. Değerler, müziksel yaşantılar (dinleme, söyleme, bedensel eşlik ve grup yaşantısı) aracılığıyla programda nasıl yapılandırılmaktadır?
3. Değerlerin müzik dersi öğretim programındaki sunuluş biçimi ve pedagojik niteliği sınıf düzeyleri ilerledikçe ne yönde değişmektedir?

4. Değerlerin müziksel etkinlik türlerine göre dağılımı, sınıf düzeyleri arasında nasıl bir farklılık göstermektedir?
5. Birinci ve dördüncü sınıf düzeyleri karşılaştırıldığında, müzik dersi öğretim programının değer eğitimi açısından ortaya koyduğu genel program mantığı nasıl betimlenebilir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu araştırma, karma araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Karma araştırma, bir araştırma problemine ilişkin daha kapsamlı ve derinlemesine bulgular elde edebilmek amacıyla nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin aynı çalışma içinde birlikte kullanılması olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda nitel veriler olgunun anlam boyutunu ortaya koyarken, nicel veriler bulguların betimsel düzeyde sayısallaştırılmasına ve karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır (Creswell & Plano Clark, 2018). Araştırma, betimsel ve karşılaştırmalı program analizi kapsamında doküman incelemesine dayandırılmıştır. Doküman incelemesi, mevcut yazılı materyallerin sistematik biçimde incelenmesine olanak sağlayan ve içerik, yapı, tema ile kavramsal ilişkilerin ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir nitel araştırma yöntemidir (Patton, 2015). Çalışmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) çerçevesinde hazırlanmış 1. ve 4. sınıf müzik dersi öğretim programları değerler eğitimi bağlamında incelenmiştir. Araştırma deneysel bir tasarıma sahip olmayıp, mevcut resmî öğretim programlarında yer alan değerlerin nitel içerik analizi ile çözümlenmesi ve bu değerlere ilişkin bulguların betimsel nicel göstergelerle (frekans ve yüzde dağılımları) desteklenmesi esasına dayanmaktadır.

Araştırmada nitel veriler ağırlıklı olmakla birlikte, elde edilen bulguların desteklenmesi amacıyla öğretim programlarında yer alan değerler ve etkinlik türlerinin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanarak betimsel nicel verilere de yer verilmiştir. Bu hesaplamalar, herhangi bir kestirimsel istatistiksel analiz içermemekte olup, yalnızca bulguların daha anlaşılır biçimde sunulmasını amaçlayan basit betimsel istatistikler ile sınırlandırılmıştır. Bu yönüyle çalışma, nitel verilerin betimsel nicel bulgularla desteklediği bütüncül bir araştırma deseni sunmaktadır.

2.2. İncelenen Dokümanlar

Araştırmanın veri kaynağını, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından TYMM kapsamında hazırlanmış olan:

- 1. sınıf müzik dersi öğretim programı (MEB, 2024b)
- 4. sınıf müzik dersi öğretim programı (MEB, 2024c) oluşturmaktadır.

Araştırmada ikinci ve üçüncü sınıf düzeylerine yer verilmemiş; çalışmanın odağı, ilkokulun başlangıç düzeyi olan birinci sınıf düzeyi ile ilerleyen sürecin temsilcisi olan dördüncü sınıf düzeyi arasındaki değer yapılandırma sürecinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi şeklinde belirlenmiştir. Bu tercih, değerlerin program içinde dikey gelişim ve derinleşme mantığını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2.3. İnceleme Mantığı ve Karşılaştırma Yaklaşımı

Bu çalışmada, müzik dersi öğretim programında değerlerin yapılandırılma süreci, tüm sınıf düzeylerinin ardışık biçimde incelenmesi yerine, temel eğitimin başlangıç ve üst düzeylerini temsil eden sınıf düzeyleri üzerinden ele alınmıştır. Bu doğrultuda çalışma, birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programlarıyla sınırlandırılmıştır.

Bu yaklaşım, eğitim programı incelemelerinde kullanılan uç düzey karşılaştırması (extreme case comparison) mantığına dayanmaktadır. Uç düzey karşılaştırması, sürece ilişkin mikro ve doğrusal artışları ayrıntılandırmaktan ziyade, başlangıç noktası ile hedeflenen gelişim düzeyi arasındaki nitel dönüşümü ve pedagojik yönelimi görünür kılmayı amaçlayan bir inceleme stratejisidir (Patton, 2015).

Bu iki düzey arasındaki karşılaştırma, değer eğitiminin program içindeki dikey gelişim mantığını ortaya koymaya olanak tanımaktadır (Creswell, 2013).

Değerler eğitimi, her sınıf düzeyinde doğrusal ve eşit artış gösteren bir yapıdan ziyade, katmanlı ve bağlama duyarlı bir gelişim süreci sergilemektedir. İlk yıllarda değerler daha çok davranışsal ve örtük biçimde ele alınırken, ilerleyen sınıf düzeylerinde bilişsel, kültürel ve toplumsal boyutlarıyla daha açık ve tematik bir yapı kazanmaktadır. Bu nedenle ikinci ve üçüncü sınıf düzeyleri, değer yapılandırma sürecinin ara aşamaları olarak kuramsal düzeyde varsayılmış; çalışmanın analitik odağını değiştirmedeği gerekçesiyle inceleme kapsamı dışında bırakılmıştır.

Bu bağlamda, ikinci ve üçüncü sınıf düzeylerinin çalışmaya dâhil edilmemesi metodolojik bir eksiklik değil, araştırmanın amacına ve problem yapısına uygun olarak belirlenmiş bilinçli bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Veriler, ilgili öğretim programlarının resmî dokümanları üzerinden elde edilmiştir. Programlarda yer alan;

- Birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan *Müzik Dili ve Müzik Kültürü* temaları,
- Programlarda yer alan öğrenme çıktıları,
- Programda yer alan süreç bileşenleri,
- Programda yer verilen öğrenme öğretme uygulamaları; değerler eğitimi bağlamında incelenmiş ve analiz edilmiştir.

Dokümanlar, değerlerin müziksel yaşantılar (dinleme, söyleme, bedensel eşlik ve grup yaşantıları) aracılığıyla nasıl ele alındığını ortaya koyacak şekilde ayrıntılı olarak taranmıştır. Bu süreçte program metinleri tekrar tekrar okunarak, değerlerle ilişkili ifadeler sistematik biçimde belirlenmiştir.

2.5. Veri Analizi

Araştırmada veriler, nitel veri analizi desenlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, metin ya da dokümanlarda yer alan verilerin belirli kavramlar, temalar ve örüntüler çerçevesinde sistematik olarak kodlanması, sınıflandırılması ve yorumlanması olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç sonunda da anlamlı sonuçlara ulaşmayı amaçlayan bir nitel veri analiz yöntemi olarak alanyazında yer almaktadır (Krippendorff, 2018, p. 24). İçerik analizi sürecinde, öğretim programlarında yer alan öncelikle değerler belirlenmiş, ardından bu değerlerin müziksel yaşantılar ve öğrenme öğretme uygulamalarıyla ilişkilendiriliş biçimi çözümlenmiştir.

Analiz süreci şu aşamalardan oluşmaktadır:

1. Program metinlerinde yer alan değerlerin ifadelerinin belirlenmesi,
2. Değerlerin temalar ve öğrenme öğretme uygulamalarıyla ilişkilendirilmesi,
3. Birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinde değerlerin sunuluş biçimlerinin karşılaştırılması,
4. Değerlerin ve öğrenme öğretme uygulamalarında görülme sıklıklarının hesaplanması.

Elde edilen nitel bulgular tablolar aracılığıyla sistematik hâle getirilmiş; nicel veriler ise öğretim programlarında yer alan değerler ve etkinlik türlerinin manuel olarak sayımlanması yoluyla elde edilen frekans ve yüzde dağılımları şeklinde sunulmuş nitel bulguların desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu süreçte herhangi bir istatistik paket programı kullanılmamış, hesaplamalar basit betimsel düzeyde tutulmuştur.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliğini artırmak amacıyla veri kaynağı olarak resmî öğretim programları kullanılmış ve analiz süreci doğrudan dokümanlara dayandırılmıştır. Bulgular, tablolar aracılığıyla açık ve denetlenebilir biçimde sunulmuştur.

Güvenirliği sağlamak amacıyla, analiz sürecinde belirlenen değerler ve bunların program içindeki karşılıkları tutarlı biçimde kodlanmış; tablolar aracılığıyla analiz süreci şeffaf hâle getirilmiştir. Bulgular, yorumdan ayrıştırılarak yalnızca program metinlerine dayalı veriler üzerinden raporlanmıştır.

2.7. Sınırlılıklar ve Varsayımlar

Bu araştırma, TYMM çerçevesinde hazırlanmış birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programları ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmada *İnceleme Mantığı ve Karşılaştırma Yaklaşımı* bölümünde gerekçelendirildiği üzere ikinci ve üçüncü sınıf düzeylerine yer verilmemiştir.

Araştırma, öğretim programlarının yazılı dokümanlarıyla sınırlı olup sınıf içi uygulamalara ve paydaş görüşlerine ilişkin verileri kapsamamaktadır. Bu nedenle bulgular, değerlerin program metinlerinde öngörülen yapılandırılma biçimleriyle sınırlıdır.

Bu araştırmada, müzik dersi öğretim programlarının değerler eğitimi açısından kendi içinde tutarlı bir yapıya sahip olduğu ve değerlerin öğrenme çıktıları ile süreç bileşenleri aracılığıyla bilinçli biçimde yapılandırıldığı varsayılmıştır.

2.8. Etik Hususlar

Bu araştırmada insan katılımcılardan veri toplanmamış olup yalnızca kamuya açık resmî dokümanlar incelenmiştir. Bu nedenle etik kurul iznine gerek duyulmamıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, TYMM çerçevesinde hazırlanan birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programlarında değerlerin program yapısı içerisindeki görünümü incelenmiştir. Bulgular; değerlerin temalar bağlamında ele alınma biçimi, müziksel yaşantılarla ilişkisi, öğrenme süreçlerinde nasıl yapılandırıldığı ve sınıf düzeyleri arasındaki dikey gelişim doğrultusunda nasıl farklılaştığına odaklanmaktadır. Bu kapsamda elde edilen veriler, nitel içerik çözümlemesine dayalı tablolar ile bu tabloları destekleyen nicel sıklık verileri aracılığıyla sunulmuştur. Bulgular, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.

3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

3.1.1. Öğretim programında yer alan temalar ve temaların değer kazanımına ilişkin genel yapısı

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında, müzik dersi öğretim programında yer alan *Müzik Dili* ve *Müzik Kültürü* temalarının değer kazandırma sürecindeki işlevleri incelenmiştir. Bu doğrultuda, Tablo 1, müzik dersi temaları ile değer kazandırmaya yönelik müziksel yaşantılar arasındaki genel ilişkiye yönelik bilgileri içermektedir.

Tablo 1. Birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi programında temalar ve değer kazandırmaya yönelik müziksel yaşantılar

Tema	Temel müziksel yaşantılar	Öne çıkan değerler
Müzik Dili	Dinleme, söyleme, bedensel eşlik	Saygı, öz düzenleme, sağlıklı yaşam
Müzik Kültürü	Ortak repertuvar, çalgı tanıma, grup yaşantısı	Sevgi, dostluk, estetik, vatanseverlik

Tablo 1 incelendiğinde, *Müzik Dili* temasının dinleme, söyleme ve bedensel eşlik temel yaşantıları üzerinden yapılandırıldığı görülmektedir. Temalarda bireysel ve davranışsal değerlerden saygı, öz düzenleme ve sağlıklı yaşam değerlerine odaklanıldığı görülmektedir. *Müzik Kültürü* teması incelendiğinde ortak repertuvar, çalgı tanıma ve grup yaşantıları yoluyla sosyal ve kültürel değerlerden sevgi, dostluk, estetik ve vatanseverlik değerlerinin yapılandırılmasında belirgin bir rol üstlendiği anlaşılmaktadır. Bu durum, temaların değer eğitimi açısından tamamlayıcı işlevlere sahip olduğunu göstermektedir.

3.1.2. Temalar bağlamında müziksel yaşantılar ve değer kazanımının pedagojik mantığı

Temalar kapsamında müziksel yaşantılar ile değer kazanımı arasındaki pedagojik ilişkiyi ortaya koymak amacıyla sentezleyici bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Temalar bağlamında müziksel yaşantıların değer kazandırma mantığı

Yaşantı türü	Değer kazanım biçimi
Dinleme	Kurallı ve saygı temelli
Söyleme	Sosyal etkileşim yoluyla
Bedensel eşlik	Deneyimsel ve öz düzenleyici
Grup yaşantısı	İş birlikli ve duygusal

Tablo 2 incelendiğinde, dinleme etkinliklerinin kurallı ve saygı temelli davranışların geliştirilmesinde; söyleme etkinliklerinin sosyal etkileşim yoluyla değer kazandırılmasında; bedensel hareketlerin deneyimsel ve öz düzenleyici bir işlev üstlendiği görülmektedir. Grup yaşantılarının ise iş birlikli ve duygusal değerlerin yapılandırılmasında belirleyici olduğu anlaşılmaktadır.

3.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

3.2.1. Birinci sınıf “Müzik Dili” ve “Müzik Kültürü” temalarında değerlerin yapılandırılması

Tablo 3’te, 1. sınıf düzeyinde değerlerin programda ele alınış biçimine ve müziksel yaşantılar ile ilişkilendirilen değerlere yer verilmiştir.

Tablo 3. Birinci sınıf “Müzik Dili” ve “Müzik Kültürü” temalarında değerlerin müziksel yaşantılarla ilişkisi

Müziksel yaşantı	Programda görünme biçimi	İlişkili değerler
Dinleme	Kurallı ve dikkatli dinleme	Saygı, odaklanma
Söyleme	Grup hâlinde söyleme	Dostluk, sevgi
Bedensel eşlik	Ritme uygun hareket	Sağlıklı yaşam
Grup yaşantısı	Birlikte müzik yapma	İş birliği

Tablo 3 incelendiğinde, değerlerin 1. sınıf programında doğrudan öğretim hedefleri olarak değil, müziksel etkinliklerin doğal bir parçası olarak yapılandırıldığı görülmektedir. Kurallı ve dikkatli dinleme etkinlikleri saygı ve odaklanma değerleriyle ilişkilendirilirken, grup hâlinde söyleme etkinliklerinin dostluk ve sevgi değerleri ile ilişkilendirildiği göze çarpmaktadır. Ritme uygun yapılan

bedensel hareketler sağlıklı yaşam değerini desteklerken, birlikte müzik yapma yaşantıları iş birliği değerinin kazanılmasına olanak sağlamaktadır. Bu bulgular, 1. sınıfta değerlerin daha çok örtük, deneyim temelli ve sezgisel bir yaklaşımla ele alındığını göstermektedir.

3.2.2. Dördüncü sınıf “Müzik Dili” temasında değerlerin yapılandırılması

Dördüncü sınıf Müzik Dili teması kapsamında değerlerin nasıl yapılandırıldığını ortaya koymak amacıyla Tablo 4’te, ilgili öğrenme alanları ve değer ilişkileri sunulmuştur.

Tablo 4. Dördüncü sınıf “Müzik Dili” temasında değerlerin müziksel yaşantılarla ilişkisi

Öğrenme alanı	Müziksel etkinlik	Yapılandırılan değer
İstiklâl Marşı	Ritmine uygun söyleme	Saygı, vatanseverlik
Ses gürlüğü	Karşılaştırmalı dinleme	Farkındalık
Söyleme	Grup hâlinde icra	Dostluk, çalışkanlık
Bedensel eşlik	Ritme uygun hareket	Sağlıklı yaşam

Tablo 4 incelendiğinde, müziksel etkinliklerin daha bilinçli ve performans temelli bir yapı kazandığı görülmektedir. İstiklâl Marşı’nın ritmine uygun biçimde söylenmesi saygı ve vatanseverlik değerleriyle ilişkilendirilmiş; ses gürlüğü ve gürlük değişimlerine yönelik karşılaştırmalı dinleme etkinlikleri farkındalık değerini desteklemiştir. Grup hâlinde icra edilen söyleme etkinlikleri dostluk ve çalışkanlık değerlerini öne çıkarırken, ritme uygun yapılan bedensel eşlik etkinliklerinin sağlıklı yaşam değeriyle bağlantılı olduğu belirlenmiştir.

3.2.3. Dördüncü sınıf “Müzik Kültürü” temasında değerlerin yapılandırılması

Dördüncü sınıf *Müzik Kültürü* temasında değer kazanımına yönelik pedagojik yapıyı ortaya koymak amacıyla Tablo 5’te, içerik alanları ve ilişkili değerler gösterilmiştir.

Tablo 5. Dördüncü sınıf “Müzik Kültürü” temasında değer kazanmaya yönelik pedagojik yapı

İçerik alanı	Öğrenme süreci	Öne çıkan değer
İstiklâl Marşı öğeleri	Çözümleme	Saygı, vatanseverlik
Yaylı çalgılar	Tanıma ve karşılaştırma	Estetik
Ortak repertuvar	Grup hâlinde söyleme	Sevgi, birlik
Halk dansları	Bedensel katılım	Dayanışma

Tablo 5 incelendiğinde, değerlerin müziksel yaşantılar aracılığıyla kültürel ve estetik bağlamda ele alındığı görülmektedir. İstiklâl Marşı’nın öğelerine yönelik çözümleme etkinlikleri saygı ve vatanseverlik değerlerini desteklerken, yaylı çalgıların tanınması ve karşılaştırılması estetik duyarlılığın geliştirilmesine odaklanmaktadır. Ortak repertuvarın, grup halinde söyleme sürecini ve halk danslarına dayalı etkinliklerin ise sevgi, birlik ve dayanışma değerlerini ön plana çıkardığı belirlenmiştir.

3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Bulgular

3.3.1. Birinci ve dördüncü sınıf temalarında değer kazanımının karşılaştırılması

Sınıf düzeylerine göre değer kazandırma yaklaşımlarındaki farklılaşmayı ortaya koymak amacıyla Tablo 6’da, birinci ve dördüncü sınıf temaları karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

Tablo 6. Birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi temalarında değer kazanımının yapılandırılma biçimleri

Boyut	1. sınıf	4. sınıf
Değer sunumu	Dolaylı	Daha açık ve tematik
Yaşantı türü	Oyun ve taklit	Çözümleme ve yorum
Sosyal boyut	Basit grup etkinlikleri	Bilinçli iş birliği

Tablo 6 incelendiğinde, birinci sınıfta değerlerin oyun ve taklit temelli, dolaylı bir yaklaşımla ele alındığı; dördüncü sınıfta ise daha açık, tematik ve anlamlandırmaya dayalı bir yapı kazandığı görülmektedir. Sosyal boyut açısından, birinci sınıfta basit grup etkinlikleri öne çıkarken, dördüncü sınıfta bilinçli iş birliği değerinin belirginleştiği dikkat çekmektedir.

3.3.2. Değer kazanımının pedagojik niteliği

Değer kazanımının pedagojik niteliğini ortaya koymak amacıyla Tablo 7'de, sınıf düzeylerine göre değerlerin sunum biçimleri gösterilmiştir.

Tablo 7. Birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinde değer kazanımının pedagojik niteliği

Sınıf düzeyi	Değer kazanımının niteliği
1. sınıf	Oyun, taklit ve birlikte yapma yoluyla örtük
4. sınıf	Sosyal, kültürel ve sorumluluk temelli, daha açık

Tablo 7 incelendiğinde, birinci sınıfta değer kazanımının oyun, taklit ve birlikte yapma yoluyla örtük bir nitelik taşıdığı; dördüncü sınıfta ise sosyal, kültürel ve sorumluluk temelli daha açık bir yapıya dönüştüğü görülmektedir.

3.3.3. Birinci ve dördüncü sınıf karşılaştırmasına dayalı program mantığı

Sınıf düzeyleri arasındaki genel dönüşümü ortaya koymak amacıyla Tablo 8'de, programın bütüncül mantığı sunulmuştur.

Tablo 8. Birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinin karşılaştırılmasına dayalı program mantığı

Boyut	1. sınıf	4. sınıf
Değer yaklaşımı	Sezgisel	Bilinçli
Öğrenme yolu	Oyun ve taklit	Sosyal ve kültürel deneyim
Öğrenci rolü	Katılımcı	Sorumluluk alan
Program işlevi	Temel değer farkındalığı	Değerlerin içselleştirilmesi

Tablo 8 incelendiğinde, birinci sınıfta sezgisel ve deneyim temelli bir değer yaklaşımının hâkim olduğu; dördüncü sınıfta ise değerlerin bilinçli, anlamlandırılmış ve içselleştirmeye yönelik bir yapıya kavuştuğu görülmektedir. Öğrenci rolünün katılımcı konumdan sorumluluk alan bir yapıya dönüştüğü, programın işlevinin ise temel değer farkındalığından değerlerin içselleştirilmesine doğru ilerlediği anlaşılmaktadır.

3.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Yönelik Bulgular

3.4.1. Değerlerin görülme sıklığına ilişkin bulgular

Değerlerin programda yer alma düzeyini nicel olarak desteklemek amacıyla Tablo 9’da, birinci ve dördüncü sınıf programlarında değerlerin görülme sıklıkları sunulmuştur.

Tablo 9. Birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programında değerlerin görülme sıklığı

Değer	1. sınıf (f)	1. sınıf (%)	4. sınıf (f)	4. sınıf (%)
Saygı	6	%26,1	4	%13,8
İş birliği	5	%21,7	7	%24,1
Sorumluluk	3	%13	6	%20,7
Vatanseverlik	2	%8,7	3	%10,3
Kültürel duyarlılık	3	%13	7	%24,1
Sağlıklı yaşam	4	%17,4	2	%6,9
Toplam	23	%100	29	%100

Tablo 9 incelendiğinde, saygı değerinin birinci sınıf düzeyinde öne plana çıktığı ve birinci sınıf müzik dersi öğretim programında bu değer en yüksek orana sahip olduğu (%26,1) görülmektedir. Dördüncü sınıf düzeyinde ise saygı değerinin (%13,8) oranında temsil edildiği görülmektedir. Buna karşın iş birliği (%24,1) ve kültürel duyarlılık (%24,1) değerlerinin belirgin biçimde öne çıktığı, buna paralel olarak sorumluluk değerinin (%20,7) bu sınıf düzeyinde daha yüksek sıklıkla yer aldığı belirlenmiştir. Buna karşılık, sağlıklı yaşam değerinin birinci sınıf programında daha belirgin olduğu (%17,4), dördüncü sınıf programında ise sınırlı bir yer tuttuğu (%6,9) görülmektedir.

3.4.2. Değerlerin müziksel etkinlik türlerine göre dağılımı

Değerlerin hangi müziksel etkinlikler aracılığıyla yapılandırıldığını ortaya koymak amacıyla Tablo 10’da, etkinlik türlerine göre dağılıma yer verilmiştir.

Tablo 10. Birinci ve dördüncü sınıflarda değerlerin müziksel etkinlik türlerine göre dağılımı

Etkinlik türü	1. sınıf (f)	1. sınıf (%)	4. sınıf (f)	4. sınıf (%)
Dinleme	6	%17,6	8	%15,1
Söyleme	9	%26,5	13	%24,5
Çalgı kullanımı	4	%11,8	12	%22,6
Bedensel eşlik	7	%20,6	5	%9,4
Grup çalışması	8	%23,5	15	%28,3
Toplam	34	%100	53	%100

Tablo 10 incelendiğinde, birinci sınıf müzik dersi öğretim programında söyleme (%26,5) ve grup çalışması (%23,5) etkinliklerinin öne çıktığı görülmektedir. Dördüncü sınıf düzeyinde ise grup çalışması (%28,3) ve söyleme (%24,5) etkinliklerine daha sık yer verildiği; buna ek olarak çalgı kullanımına dayalı etkinliklerde belirgin bir artış olduğu (%22,6) belirlenmiştir. Buna karşılık, bedensel eşlik etkinliklerinin birinci sınıfa göre dördüncü sınıfta azaldığı (%9,4) görülmektedir. Bu bulgular, dördüncü sınıf düzeyinde değer kazanımının giderek sosyal etkileşim, iş birliği ve kültürel paylaşım gerektiren müziksel yaşantılar üzerinden yapılandırıldığını göstermektedir.

3.2. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi doğrultusunda, birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programları değerler eğitimi açısından bütüncül bir bakışla karşılaştırılmış; programın başlangıç ve üst

sınıf düzeyleri arasında ortaya koyduğu genel pedagojik mantık betimlenmiştir. Bu kapsamda elde edilen bulgular, sınıf düzeyleri arasında değerlerin sunulduğu biçimi, öğrenme yolları, öğrenci rolleri ve programın değer eğitimi açısından üstlendiği işlevler açısından değerlendirilmiştir.

Bu doğrultuda sınıf düzeyleri arasındaki karşılaştırmaya dayalı genel program mantığı Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinin karşılaştırılmasına dayalı program mantığı

Boyut	1. sınıf	4. sınıf
Değer yaklaşımı	Sezgisel ve örtük	Bilinçli ve tematik
Öğrenme yolu	Oyun, taklit ve deneyim	Sosyal, kültürel ve anlamlandırmaya dayalı
Öğrenci rolü	Katılımcı	Sorumluluk alan
Program işlevi	Temel değer farkındalığı	Değerlerin içselleştirilmesi

Tablo 11 incelendiğinde, birinci sınıf düzeyinde değerler eğitiminin daha çok sezgisel, örtük ve deneyim temelli bir yaklaşımla ele alındığı; dördüncü sınıf düzeyinde ise değerlerin daha bilinçli, tematik ve anlamlandırmaya dayalı bir yapı kazandığı görülmektedir. Öğrenme yollarının oyun ve taklitten sosyal ve kültürel deneyimlere doğru yöneldiği; öğrenci rolünün ise katılımcı konumdan sorumluluk alan bir konuma dönüştüğü anlaşılmaktadır. Bu bulgular, müzik dersi öğretim programının değerler eğitimi sınıf düzeyi ilerledikçe derinleştiren ve içselleştirmeyi hedefleyen bir program mantığıyla yapılandırıldığını göstermektedir.

Elde edilen bulgular, birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programlarında değerlerin müziksel yaşantılar aracılığıyla yapılandırıldığını ve bu yapılandırmanın sınıf düzeyi ilerledikçe belirgin biçimde dönüştüğünü göstermektedir. Birinci sınıfta değerler daha çok örtük, sezgisel ve davranış temelli yaşantılar yoluyla ele alınırken; dördüncü sınıfta değerlerin sosyal, kültürel ve estetik bağlam içinde daha bilinçli ve anlamlandırılmış bir biçimde sunulduğu görülmektedir. Bu durum, müzik dersinin TYMM çerçevesinde değerlerin aşamalı olarak derinleştirilmesine hizmet eden bir öğrenme alanı olarak yapılandırıldığını ortaya koymaktadır.

6. TARTIŞMA

Bu araştırmada elde edilen bulgular, TYMM çerçevesinde hazırlanan birinci ve dördüncü sınıf müzik dersi öğretim programlarında değerlerin müziksel yaşantılar aracılığıyla yapılandırılma biçimini ve bu yapılandırmanın sınıf düzeylerine göre pedagojik açıdan değerlendirildiğinde göstermiş olduğu farklılıkları göstermektedir. Bulgular, program çerçevesinde verilen değer kazandırma sürecinin müzik dersi bağlamında doğrusal bir artıştan ziyade, gelişim özelliklerine bağlı olarak katmanlı bir süreç olarak ele alındığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bulguları, birinci sınıf düzeyinde değerlerin daha çok örtük, sezgisel ve yaşantı temelli biçimde ele alındığını göstermektedir. Bu durum, erken çocukluk ve temel eğitimde değerlerin doğrudan bilişsel açıklamalardan çok deneyim ve etkileşim yoluyla yapılandırıldığına işaret eden güncel çalışmalarla örtüşmektedir. Gerçek yaşam temelli olarak geliştirilen bir değerler eğitimi programının ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve okula uyum becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesinin amaçlandığı çalışmada Temel & Sapsağlam (2018), değerler eğitimi programının birinci sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve okula uyum becerileri üzerinde olumlu kalıcı bir etki ettiği sonucuna ulaşmıştır. Soylu (2019) ise tez çalışmasında, ilkökul birinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinleri değerler eğitimi açısından incelemiş; metinlerde yer alan değerleri türleri ve sıklıkları açısından değerlendirmiştir. Çalışma sonunda da değerlerin sunumunun çoğunlukla

metinlerin olay örgüsü, karakter davranışları ve bağlamsal anlatımlar aracılığıyla gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Ayrıca Thornberg & Oğuz (2013) çalışmasında, İsveç ve Türkiye’de öğretmenlerin değerler eğitimine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında öğretmenlerin değerler eğitimini hem kültürel bağlam hem de pedagojik uygulamalar açısından farklı şekillerde anlamlandırdıklarını vurgulamıştır. Benzer biçimde Yılmaz et al. (2023) tarafından Türkiye’de ilkökul öğretmenleriyle yürütülen çalışmada, değerlerin özellikle sınıf içi yaşantılar ve örtük öğrenme yoluyla aktarıldığı ortaya konmuştur. Ayrıca değerler eğitiminin erken yaşlarda daha çok sınıf içi etkileşimler ve örtük öğrenme süreçleri üzerinden gerçekleştiğini de eklemiştir. Müzik dersinde dinleme, birlikte söyleme ve bedensel eşlik temelli etkinliklerin öne çıkması, bu yaş grubunda değerlerin davranışsal düzeyde desteklendiğini göstermektedir.

Dördüncü sınıf düzeyine bakıldığında, değerlerin daha açık, tematik ve kültürel bağlam içinde yapılandırıldığı görülmektedir. Bulgular, bu eğitim kademesinde değerlerin müziksel etkinliklerle birlikte adlandırıldığını ve anlamlandırma süreçlerinin güçlendiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, ilkökul düzeyinde öğrencilerin bilişsel gelişimleriyle birlikte değer eğitiminin daha bilinçli ve sorgulamaya dayalı bir yapıya yöneldiğini ortaya koyan araştırma sonuçlarıyla uyumludur. Tahiroğlu (2012) değerler eğitimi temelli bir öğretim uygulamasının trafik kurallarına ilişkin tutumlar üzerindeki etkisini incelediği çalışmasında, değerler eğitimi temelli uygulamaya katılan öğrencilerin trafik kurallarına yönelik tutumlarında anlamlı ve olumlu değişim gözlemlendiğini belirtmiştir. Kırmızı (2014) çalışmasında 4. sınıf düzeyinde ders kitaplarında değerlerin daha sistematik ve çeşitlenmiş biçimde sunulduğunu vurgularken, değerlerin yalnızca tekil davranışlar değil, metin bağlamı ve anlam örgüsü içinde ele alındığını ortaya koymuştur. Müzik eğitimi alanındaki araştırmalar incelendiğinde de bu bulguların desteklendiği görülmektedir. Elliott (1995), müziksel öğrenmenin bireyin sosyal sorumluluk, kültürel farkındalık ve etik duyarlılık gibi değer yönelimleriyle bütünleşik bir yapı sergilediğini belirtmektedir. Ayrıca Akbulut Bilici & Gençer (2025), Amasya türkülerini değerler eğitimi açısından analiz ettikleri çalışmalarında, türkülerde sevgi, saygı ve sabır gibi temel değerlerin yoğun biçimde işlendiğini ortaya koymuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular müzik etkinliklerinin ve içeriklerinin değerler eğitiminde özgün birer eğitim materyali olarak kullanılabilirliğini göstermektedir. Arslan & Elma (2022), ilkökul öğrencilerinin kök değerlere ilişkin bakış açılarını incelediği çalışmasında, özellikle üst sınıf düzeylerinde değerlerin daha açık, tematik ve kültürel bağlam içinde yapılandırıldığı, öğrencilerin bilişsel gelişimleriyle birlikte değerleri daha bilinçli ve sorgulamaya dayalı biçimde anlamlandırdıklarını vurgulamıştır.

Temalar bağlamında elde edilen bulgular incelendiğinde de, *Müzik Dili* temasında bireysel düzenleme, disiplin ve sorumluluk gibi değerlere odaklanıldığı görülmektedir. *Müzik Kültürü* temasının içeriği incelendiğinde de bu temanın kültürel farkındalık, estetik duyarlılık ve toplumsal aidiyetle ilişkili değerleri kapsadığı görülmektedir. Bu bulgu, iki tema göz önüne alındığında, müzik eğitiminin değerler açısından hem bireysel hem de toplumsal boyutları destekleyen bir öğrenme alanı olarak yapılandırıldığı şeklinde yorumlanabilir. Literatür incelendiğinde etkili müzik eğitimi üzerine yaptığı araştırmada Georgii-Hemming & Westvall (2019), müzik eğitiminin kişisel kimlik ile kültürel bağlam arasında bir etkileşim alanı olduğu sonucuna ulaşmış, verilen eğitimin kültürel içeriklerle desteklendiğinde değerlerin daha derinlemesine ele alınabildiğini vurgulamıştır. Araştırma bulguları TYMM’ nin müzik eğitimini yalnızca estetik bir alan değil, aynı zamanda bireysel ve toplumsal değerlerin yapılandırıldığı bütüncül bir öğrenme alanı olarak ele aldığını göstermektedir. Nitekim Özer & Eren (2025), model doğrultusunda geliştirilen okul öncesi müzik içeriklerinin çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini eşzamanlı olarak desteklediğini ortaya koymuş; bu yönüyle müzik eğitiminin değer temelli ve bütüncül bir pedagojik işleve sahip olduğunu vurgulamıştır. Farklı eğitim kademelerinde yürütülen bu çalışmalar, modelin müzik eğitimi yoluyla değer gelişimini çok boyutlu biçimde ele aldığına işaret etmektedir.

Araştırmadan elde edilen nicel bulgulara göre, değerlerin müziksel etkinlik türlerine göre dağılımının sınıf düzeyi ilerledikçe çeşitlendiği görülmektedir. Dördüncü sınıf düzeyinde grup çalışmaları ve repertuar temelli etkinliklerin artması, değerlerin daha karmaşık sosyal bağlamlar içinde ele alındığını

göstermektedir. Sosyal etkileşim temelli etkinliklerin değer eğitimi açısından belirleyici olduğunu ortaya koyan güncel çalışmalarla mevcut araştırmanın bulguları benzerlik göstermektedir (Arthur et al., 2018; Thornberg, 2020).

Araştırmanın yönteminde benimsenen uç düzey karşılaştırması yaklaşımı, değerlerin program içindeki dönüşümünü görünür kılmak açısından işlevsel bir analitik çerçeve sunmayı amaçlamıştır. Bu yaklaşımın, birinci ve dördüncü düzeyleri arasındaki pedagojik farklılıkların belirginliğini, değerler eğitiminin yönünü ve derinliğini betimlemeye olanak tanıdığı düşünülmektedir. Müfredat liderliğine ilişkin geliştirme ve uygulama stratejilerini saptamayı amaçladığı çalışmada, Glatthorn et al. (2018) etkili müfredat liderliğinin sistematik planlama, paydaş katılımı ve sürekli değerlendirme süreçleriyle desteklendiğinde daha başarılı biçimde hayata geçirilebileceği vurgulamıştır. Bu yönüyle mevcut çalışma, program incelemelerinde nitel dönüşümü merkeze alan yaklaşımların kullanılabilirliğini destekleyen güncel program değerlendirme literatürüyle uyumlu bir görünüm sergilemektedir.

7. SONUÇ

Bu araştırma, TYMM çerçevesinde hazırlanan müzik dersi öğretim programında değerlerin, müziksel yaşantılar aracılığıyla gelişimsel ve bütüncül bir anlayışla yapılandırıldığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bulgular, birinci sınıf düzeyinde değerlerin daha çok sezgisel ve yaşantı temelli bir yaklaşımla ele alındığını; dördüncü sınıf düzeyinde ise değerlerin daha açık, tematik ve kültürel bir bağlam içinde yapılandırıldığını göstermektedir.

Müzik dersinin sunduğu dinleme, söyleme, bedensel hareket ve grup etkinliklerinin, değer eğitimi açısından pedagojik açıdan sağlam bir zemin oluşturacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçları, bu zeminin özellikle üst sınıf düzeylerinde daha bilinçli ve sistematik biçimde kullanıldığını göstermektedir. Bu durum, müzik dersinin yalnızca sanatsal öğrenmelerle sınırlı olmayan, aynı zamanda değerlerin yapılandırılmasına katkı sunan bir ders alanı olarak ele alınabileceğini ortaya koymaktadır (Georgii-Hemming et al., 2020).

Araştırmada değerler eğitiminin doğrusal bir ilerleme yerine katmanlı bir gelişim gösterdiğinin belirlenmesinin, program geliştirme çalışmalarına önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Özellikle ara sınıf düzeylerinde değerlerin nasıl derinleştirildiğine ilişkin daha açık yönlendirmelerin, programın dikey tutarlılığını güçlendirebileceği düşünülmektedir.

8. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik dersi öğretim programında değerler eğitiminin daha bütüncül ve tutarlı biçimde yapılandırılabilmesi için aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Müzik dersi öğretim programında değerlerin sınıf düzeyi ilerledikçe geçirdiği dönüşüm, özellikle ara sınıf düzeylerinde daha açık biçimde tanımlanabilir. Bu kapsamda, ikinci ve üçüncü sınıf düzeylerinde değerlerin yapılandırılmasına yönelik yönlendirmelerin güçlendirilmesi, programın dikey bütünlüğünü destekleyebilir.
- Değerlerin müziksel yaşantılar aracılığıyla kazandırılmasına yönelik etkinlik örnekleri, özellikle üst sınıf düzeylerinde daha sistematik ve tematik bir yapıya kavuşturulabilir. Bu durum, değerlerin bilinçli biçimde ele alınmasını ve öğrenciler tarafından anlamlandırılmasını kolaylaştırabilir.
- *Müzik Dili* ve *Müzik Kültürü* temalarının değerler eğitimi bağlamındaki işlevleri daha belirgin hâle getirilebilir. Temalara özgü değer vurgularının açık biçimde ifade edilmesi, öğretmenlerin uygulama sürecinde programı daha etkili kullanmalarına katkı sağlayabilir.

- Müzik dersinde grup çalışmaları, repertuvar temelli etkinlikler ve kültürel içeriklere daha fazla yer verilmesi, özellikle toplumsal ve kültürel değerlere yönelik kazanımların güçlendirilmesine katkı sağlayabilir.
- Gelecek araştırmalarda, bu çalışmada ulaşılan bulguların sınıf içi uygulamalarla ne ölçüde örtüştüğünü ortaya koymak amacıyla öğretmen görüşlerine ve öğrenci deneyimlerine dayalı nitel araştırmaların yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abril, C. R. (2013). Toward a more culturally responsive general music classroom. *General Music Today*, 27(1), 6–11. <https://doi.org/10.1177/1048371313478946>
- Akbay, H. A. (2024). Sosyal eğitimin teorik temelleri ve uygulamaları: Bireylerin ve toplumların gelişiminde kritik bir araç. *Milli Kültür Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 87-104. <https://doi.org/10.55774/mikad.1500118>
- Akbulut Bilici, B., & Gençer, B. (2025). Amasya türkülerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Art-e Sanat Dergisi*, 18(35), 154–171. <https://doi.org/10.21602/sduarte.1654718>
- Arslan, A., & Elma, M. (2022). İlkokul öğrencilerinin değerlere bakış açılarının kök değerler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 20(44), 385-416. <https://doi.org/10.34234/ded.1129404>
- Arthur, J., Kristjánsson, K., Harrison, T., Sanderse, W., & Wright, D. (2018). *Teaching character and virtue in schools*. Routledge.
- Aslan, A. K. (2001). Eğitimin toplumsal temelleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(5), 16-30.
- Bardakçı, M. N. & Mart, M. (2023). Okul dışı öğrenme ortamlarındaki değerler eğitiminin okul öncesi eğitimde uygulanması açısından değerlendirilmesi: Sistemik literatür taraması. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 52-71. <https://doi.org/10.55008/te-ad.1352579>
- Boissiere, M. (2004). Determinants of primary education outcomes in developing countries. <https://www.semanticscholar.org/paper/Determinants-of-primary-education-outcomesinBoissiere/6eb7453a34124b81e96cbd72a22dc9e440bcc068#related>
- Chalkiadaki, A. (2018). A systematic literature review of 21st century skills and competencies in primary education. *International Journal of Instruction*, 11(3), 1-16. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.1131a>
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Çelik, S. (2024). An overview of postgraduate theses on values in music education in Türkiye. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 584–599. <https://doi.org/10.52826/mcbuefd.1324905>
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Macmillan.
- Elliott, D. J. (1995). *Music matters: A new philosophy of music education*. Oxford University Press.
- Eren, E. & Eren, M. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin vatandaşlık eğitimi üzerine incelenmesi, 1. Uluslararası Eğitim Kongresi Bildiri Kitabı 2. (ss. 310-322). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17481257>

- Georgii-Hemming, E., & Westvall, M. (2019). Music education—A personal matter? Examining the current discourses of music education in Sweden. *British Journal of Music Education*, 27(1), 21–33. <https://doi.org/10.1017/S0265051709990179>
- Georgii-Hemming, E., Burnard, P., & Holgersen, S. E. (2020). *Professional knowledge in music teacher education*. Routledge.
- Glatthorn, A. A., Boschee, F., Whitehead, B. M., & Boschee, B. F. (2018). *Curriculum leadership: Strategies for development and implementation* (5th ed.). SAGE Publications.
- Göçer, V., & Kaya, F. (2023). Değerler eğitimi bağlamında ilkökul öğretim programlarının incelenmesi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(5), 274-295. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1367295>
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269–289. <https://doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169–202. <https://doi.org/10.1080/713657146>
- Irmak, F. A., & Karaelma, B. (2025). Türkiye ve Almanya (Bavyera) ilkökul müzik dersinin değerler eğitimi boyutunda karşılaştırılması. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 17(1). <https://10.5281/zenodo.15123421>
- Kara, M., & Emirhan, T. (2020). Değerler eğitimi açısından müzik dersi kitaplarındaki çocuk şarkıları. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 39(2), 153-178. <https://doi.org/10.7822/omuefd.742422>
- Karagözoğlu, N. (2020). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dinlediği şarkıların sözlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(8), 56-78.
- Karataş, İ. H. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli hakkında. *Alanyazın*, 5(1), 6–11. <https://dergipark.org.tr/pub/alanyazin/issue/82657/1486956>
- Karçığa, S. (2016). Dede korkut kitabı'nda değerler eğitimi yaklaşımları. *Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi*, 9(45). <https://doi.org/10.17719/UISR.20164520595>
- Kırmızı, F. S. (2014). 4. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinde yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 217-259.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). SAGE Publications.
- Meydan, H. (2014). Okulda değerler eğitiminin yeri ve değerler eğitimi yaklaşımları üzerine bir değerlendirme. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 93-108.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). *Çocuk gelişimi ve eğitimi: Bilişsel gelişim*. MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024a). *Sosyal duygusal öğrenme becerileri*. MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024b). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli temel eğitim müzik dersi 1. sınıf öğretim programı*. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/muzik-dersi-temel-egitim/2>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024c). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli temel eğitim müzik dersi 4. sınıf öğretim programı*. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/muzik-dersi-temel-egitim/5>
- Özer, Z., & Eren, M. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli okul öncesi eğitim programı doğrultusunda hazırlanan çocuk şarkılarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 54(1), 1331-1372. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1702323>
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*, (4th ed.). SAGE Publications.

- Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in Experimental Social Psychology*, 25, 1–65. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60281-6](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60281-6)
- Soylu, N. (2019). *İlkokul 1. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Sönmez, H. (2020). 2019 Türkçe dersi öğretim programı'nda duyuşsal alana uygun kazanım hazırlama. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 216-236.
- Tahiroğlu, M. (2012). Değerler eğitiminin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin trafik kurallarına yönelik tutumlarına etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 123-136.
- Temel, N., & Sapsağlam, Ö. (2018). Gerçek yaşam temelli değerler eğitimi programının ilkököl 1. sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve okula uyum becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 13(4), 1015-1034. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies>.
- Thornberg, R., & Jungert, T. (2014). School bullying and the mechanisms of moral disengagement. *Aggressive Behavior*, 40(2), 99–108. <https://doi.org/10.1002/ab.21509>
- Thornberg, R., & Oğuz, E. (2013). Teachers' views on values education: A qualitative study in Sweden and Turkey. *International Journal of Educational Research*, 59, 49-56. <https://doi.org/10.1016/J.IJER.2013.03.005>
- Timur, M., Aydoğan, R., Aydın, D. A. & Şimşek, F. (2023). Değerler eğitimine genel bir bakış. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 9(65), 3003-3011. <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH AS.70368>
- Toomey, R. (2010). Values education, instructional scaffolding and student wellbeing. In T. Lovat, R. Toomey & N. Clement (Eds.), *International research handbook on values education and student wellbeing* (pp. 23–24). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-90-481-8675-4>
- Tulunay Ateş, Ö. (2017). Türkiye'de değerler eğitimi uygulamalarının öğrencilere kazandırılması istenen olumlu özellikler üzerindeki etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(34), 41-60. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/712305>
- Turhal, E., & Varış, Y. (2022). Türkiye'de müzik ve değerler eğitimi konularında yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizi. *Online Journal of Music Sciences*, 7(2), 264–283. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1203790>
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar–ilkeler–yaklaşımlar*. Evrensel Müzikeyi.
- Ülçay, O. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli değerlendirmesi. *Ulusal Eğitim Toplum ve Dünya Dergisi*, 1(2), 70-75. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11097248>
- UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon declaration and framework for action*. UNESCO Publishing.
- Yılmaz, H., Yılmaz, D., Kurutkan, İ., Kaplan, A., Karagöz, M. N., Engin, C., Canpolat, Y., & Karagöz, L. İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin değerler eğitimi ile ilgili görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 228-241. <https://10.46868/tigin.307>
- Yükrük, S., & Akarsu, S. (2015). İlkokul (1-4) müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların değerler bakımından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(4). <https://doi.org/10.7884/teke.564>